

PODNEBNE RAZMERE V SLOVENIJI LETA 2005

Climate in Slovenia in 2005

Tanja Cegnar* UDK 551.582(497.4)“2005”

Povprečna temperatura v letu 2005, z izjemo Ljubljane, ni odstopala od dolgoletnega povprečja navzgor ali navzdol za več kakor pol °C, kar je v mejah običajne spremenljivosti povprečne letne temperature zraka. V Ljubljani je bilo 0,6 °C topleje kakor običajno, vendar je del presežka posledica širjenja mesta in krepitve toplotnega otoka. Večina odklonov je bila pozitivna, le na Kočevskem, v Julijcih in na Trnovski planoti je povprečna letna temperatura nekoliko zaostajala za dolgoletnim povprečjem. Tudi povprečna jutranja in zgodnjepopolnanska temperatura zraka sta bili v mejah običajne spremenljivosti, dolgoletno povprečje je bilo izenačeno ali preseženo. V letu 2005 niso zabeležili rekordno visoke ali nizke temperature zraka. V nekajdnevnih obdobjih je temperatura občasno močno odstopala od povprečja; nizu občutno pretoplih dni v primerjavi z dolgoletnim povprečjem je pogosto sledil niz razmeroma hladnih ali celo mrzlih dni. Najbolj izrazite in hitre so bile temperaturne spremembe v visokogorju, ob koncu zime in na začetku pomladi pa so bile velike temperaturne spremembe tudi na severovzhodu države. Po številu vročih dni je leto 2005 preseglo dolgoletno povprečje, a ni bilo izjemno. V Vipavski dolini, na Krasu in Obali so zabeležili največ po dva ledena in mrzla dneva. V Ljubljani je bilo deset dni z najnižjo temperaturo pod -10 °C in enajst ledenih dni. Največ ledenih in mrzlih dni je bilo v visokogorju, sledi Zgornjesavska dolina in višje ležeče planote. Največ padavin je bilo v Julijskih Alpah; na Voglu so namerili 1986 mm, na Kredarici 1774 mm. Tudi v delu Kamniško-Savinjskih Alp so bile padavine obilne, na Črnicu je padlo 1908 mm, v Kamniški Bistrici pa 1707 mm. Najmanj padavin je bilo na Goričkem, v Velikih Dolencih le 791 mm. Malo jih je bilo tudi na Obali. V primerjavi z dolgoletnim povprečjem je padavin najbolj primanjkovalo v Posočju. Približno tri petine dolgoletnega povprečja so dosegli v Logu pod Mangartom, Žagi in Kobaridu ter Kneških ravnah. Padavine so zaostajale za dolgoletnim povprečjem na zahodu države in na Goričkem. V Portorožu so namerili 910 mm, kar je 89 % dolgoletnega povprečja, prav toliko odstotkov običajnih padavin je bilo tudi na Kredarici. Na Krasu in v Postojni so dosegli štiri petine dolgoletnega povprečja. V Novem mestu je padlo 1382 mm, kar je petina več kakor običajno. V Črnomlju so namerili 1430 mm, kar je 14 % več kakor običajno, v Celju so s 1291 mm povprečje presegli za 13 %. Opazno več sončnega vremena kakor običajno je bilo v Ljubljani in na Celjskem.

Povzetek V Celju so s 1934 urami dolgoletno povprečje presegli za 17 %, v Ljubljani pa s 1896 urami za 11 %. Najbolj sončni pokrajini sta bili tako kakor običajno Goriška in Obala, v Biljah je bilo 2184 ur sončnega vremena, v Portorožu pa 2361, presežek dolgoletnega povprečja je bil le nekaj odstoten. Na Kredarici je sonce sijalo 1730 ur, kar je nekoliko več kakor običajno. Na Kredarici je bila največja višina snežne odeje 245 cm, kar je manj od dolgoletnega povprečja, a opazno več kakor v slabo zasneženih letih, na primer v letih 2002, 1993, 1989, 1955 in 2003. Ob morju so snežno odejo beležili dva dni, dosegla je 7 cm. V Ljubljani je sneg ležal 65 dni, največja debelina je bila 40 cm, v Murski Soboti je bilo 61 dni s snežno odejo, dosegla je 64 cm, v Novem mestu je bilo 64 dni s snežno odejo, dosegla je 37 cm, v Ratečah je sneg prekrival tla 129 dni, največja debelina pa je bila 107 cm.

Abstract

After quite a number of exceptionally warm years, 2005 was again quite close to the 1961 – 1990 averages. Mean annual temperature was mostly above the 1961 – 1990 average; with the exception of Ljubljana, the temperature anomaly was less than 0.5 °C and within the limits of normal variability. No absolute temperature record was registered in 2005. In 2005, too, precipitation was the most abundant in the Julian Alps, and the lowest precipitation was registered in the Goričko region. The picture is quite different from the 1961 – 1990 average. There was significantly less precipitation than on average in the Soča valley and in part of the Julian Alps, precipitation was also below average in most of the western half of Slovenia, and in the Goričko region. In part of the Dolenjska region there was one fifth more precipitation than on average during the reference period. The duration of bright sunshine was mostly close to the average, only in the Ljubljana basin and Celje was there significantly more sunny weather than on average during the reference period. The deepest snow cover on Kredarica was 245 cm. This is below the average, but more than in some other years. In the lowlands, too, there was no record snow depth observed, but it was quite unusual that abundant snow cover already occurred during the last days of November and then again at the end of December.

Uvod

Za prikaz podnebnih razmer smo izbrali podatke devetih meteoroloških merilnih postaj. Osem jih je v nižini in so njihovi podatki značilni tudi za širšo okolico. V preglednicah od 1 do 6 so mesečni podatki za povprečno temperaturo zraka, najvišjo in najnižjo temperaturo, višino padavin, število dni z vsaj 1 mm padavin in trajanje sončnega obsevanja. Za opis razmer v visokogorju smo uporabili podatke naše najvišje meteorološke merilne in opazovalne postaje na Kredarici. Za primerjavo smo ohranili primerjalno podnebno obdobje od 1961–1990, ki v svetovnem merilu še vedno ostaja primerjalno podnebno obdobje, čeprav bi že lahko uporabljali tudi zadnja tri desetletja. Ker so se v zadnjem desetletju zelo topla in sončna leta kar vrstila, na ta način poudarjamo, da se ozračje v zadnjih desetletjih segreva in smo priče pomembnim podnebnim spremembam. Na sliki 1 je prikazan odklon letne temperature od povprečja primerjalnega obdobja. Na sliki 2 je število hladnih dni (hladen je dan z negativno najnižjo dnevno temperaturo), na sliki 3 je število toplih dni (topel je dan z najvišjo dnevno temperaturo vsaj 25 °C). Trajanje sončnega obsevanja v primerjavi s primerjalnim obdobjem je prikazano na sliki 4, slika 5 pa prikazuje višino padavin v primerjavi z dolgoletnim povprečjem. Število dni s snežno odejo ob 7. uri zjutraj je na sliki 6. Seveda ni pomembno le, koliko časa traja snežna odeja, ampak tudi njena debelina. Največja debelina snežne odeje je prikazana na sliki 7. Razmere po mesecih v primerjavi s povprečjem tega obdobja za šest krajev smo prikazali na slikah 8, 9 in 10; prva prikazuje temperaturni odklon, druga trajanje sončnega obsevanja in tretja višino padavin. Če ni drugače označeno, smo za padavinski dan upoštevali dan z vsaj 1 mm padavin.

Podnebne razmere

Povprečna **januarska** temperatura zraka je bila v mejah običajne spremenljivosti. V Julijcih, Zgornjesavski dolini, v Posočju in Vipavski dolini ter na Kočevskem je povprečna januarska temperatura nekoliko zaostajala za dolgoletnim povprečjem, drugod je bilo le-to preseženo, vendar odklon razen redkih izjem ni presegel 2 °C. Z izjemo Primorske, kjer je bilo nadpovprečno toplo obdobje krajše, je bila prva polovica januarja toplejša od dolgoletnega povprečja. Najvišjo temperaturo v januarju so izmerili med 1. in 8. dnevom v mesecu, le na Obali je bilo najtopleje 22. januarja. V Črnomlju so izmerili 17 °C, v Mariboru 15,2 °C. V Ljubljani je bila najvišja temperatura 11,1 °C, na Kredarici 7,1 °C, na letališču v Portorožu 12,1 °C. Zadnjih pet januarskih dni je bilo povsod opazno hladnejših kakor običajno, predzadnji januarski dan je bil na Dolenjskem celo 10 °C hladnejši od dolgoletnega povprečja. V višinah se je najhladnejši zrak nad našimi kraji zadrževal v dneh od 25. do 28. januarja, na Kredarici se je živo srebro 29. januarja spustilo na –22,2 °C. Prav toliko so predzadnji

dan januarja namerili v Kočevju; tudi v Črnomlju se je živo srebro spustilo nizko, na –21 °C. Skoraj povsod po nižinah je bilo najhladneje zadnja dva dni januarja, le na Notranjskem in v zgornji Vipavski dolini je bilo najhladneje 18. januarja. Na letališču v Portorožu se je ohladilo na –5,4 °C, v Ljubljani na –11 °C. Tako najnižje kakor tudi najvišje izmerjene temperature januarja 2005 niso bile rekordne.

Glavna značilnost januarja so bile skromne padavine, pomanjkanje je bilo najbolj izrazito na Goriškem, v osrednji Sloveniji, delu Gorenjske, na Goričkem in delu Posočja, največ padavin pa je bilo v Kočevskem rogu, Mali gori in Poljanski gori, vendar nikjer niso dosegle 50 mm. Povsod so padavine močno zaostajale za dolgoletnim povprečjem; na Kočevskem in v Beli krajini so dosegli polovico običajnih januarskih padavin, na Goričkem, Goriškem, večjem delu Gorenjske, Trnovski planoti in Posočju ni padla niti desetina običajnih januarskih padavin. Na Obali je padlo 18 mm, kar je četrtnina dolgoletnega povprečja. Tudi v Posočju, kjer je običajno največ padavin, jih je bilo le za vzorec, merilne postaje v Logu pod Mangartom, Kobaridu, Soči, Žagi in Kneških ravnah niso namerile več kakor 5 mm, kar je manj kakor 5 % dolgoletnega povprečja.

Če izvzamemo gore, je bilo največ dni s snežno odejo na Notranjskem, Kočevskem in Dolenjskem. V Ljubljani je sneg prekrival tla le 19. januarja. Na Kredarici je snežna odeja dosegla 115 cm. Sneg je obležal ves mesec v Zgornjesavski dolini, drugod po nižinah je število dni s snežno odejo opazno zaostajalo za dolgoletnim povprečjem.

Dolgoletno povprečje trajanja sončnega obsevanja je bilo doseženo ali preseženo povsod po državi, najbližje dolgoletnemu povprečju so bili na zahodu države. V Julijcih je bilo sončnega vremena toliko kakor običajno, na Obali in Goriškem ga je bilo za petino več kakor običajno. Najbolj je bilo dolgoletno povprečje preseženo v osrednji Sloveniji in Celju, sonce je sijalo skoraj trikrat toliko časa kakor običajno.

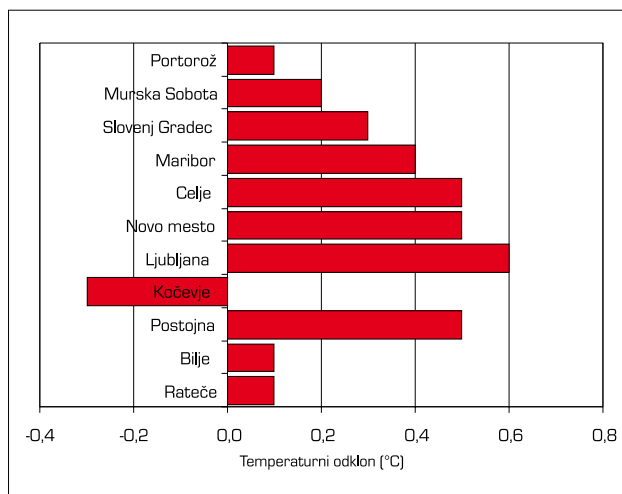
Povprečna **februarska** temperatura zraka je bila pod dolgoletnim povprečjem, odklon je bil največji v visokogorju (na Kredarici so za dolgoletnim povprečjem zaostali kar 4,4 °C), na Kočevskem in v Prekmurju, v teh krajih so presegli meje običajne spremenljivosti. Drugod po državi je bil odklon sicer negativen, vendar še v mejah običajne spremenljivosti. Najmanjši odklon je bil na Obali, kjer je bil februar le 1,2 °C hladnejši kakor običajno. Daljše zelo mrzlo obdobje je bilo v prvi polovici meseca, globoko pod dolgoletnim povprečjem se je povprečna dnevna temperatura spustila tudi ob koncu meseca. Najhladnejše obdobje z velikimi negativnimi odkloni od dolgoletnega povprečja je bilo od 5. do 10. februarja, v teh dneh je bila predvsem v notranjosti države zelo nizka jutranja temperatura, h kateri sta pripomogla tudi snežna odeja in večinoma jasno vreme. V Murski Soboti je bil 9. februar kar 17 °C hladnejši kakor običajno. Na Primorskem je bil odklon od običajnih vrednosti

* Mag., Ministrstvo za okolje in prostor, ARSO, Vojkova 1 b, Ljubljana, Tanja.Cegnar@gov.si

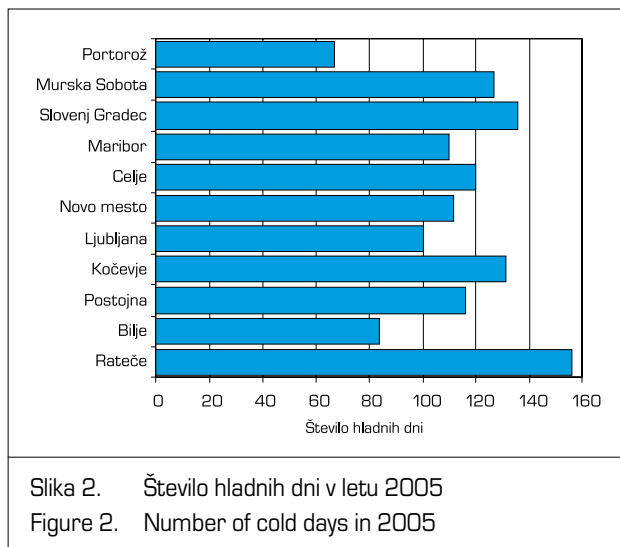
sicer opazen, vendar bistveno manjši kakor drugod po državi. Sledilo je nekaj nadpovprečno toplih dni, nato je povprečna dnevna temperatura vse do konca meseca ostala pod običajnimi vrednostmi, izrazito mrzel je bil tudi zadnji februarSKI dan. Najvišjo februarSKO temperaturo so namerili med 10. in 14. dnevom v mesecu. 13,5 °C so izmerili v zgornji Vipavski dolini, na Goriškem je bilo 12,5 °C, na letališču v Portorožu je bilo 11,9 °C. V Ljubljani, večjem delu Dolenjske in Štajerske je bila najvišja temperatura med 10 in 11 °C. Najnižjo temperaturo so v pretežnem delu države izmerili med 8. in 10. februarjem, le v visokogorju in zgornji Vipavski dolini je bilo najhladnejše zadnji februarSKI dan. Na Kredarici so izmerili -25,7 °C, v Murski Soboti -24,1, Črnomlju -21,5, Kočevju -23,1 °C. V Babnem polju so 10. februarja izmerili -29 °C. Na Kredarici se je ohladilo na -25,7 °C, kar uvršča februar 2005 na drugo mesto po najnižji temperaturi zraka.

Najmanj padavin je bilo na Goriškem in nasploh v celotni Vipavski dolini, tudi v pretežnem delu Posočja je bilo padavin malo; največ jih je bilo na Blokah, Snežniku, v Kočevskem rogu in Beli krajini. Padavine nikjer niso presegle 90 mm, v Vipavski dolini pa niso presegle niti 15 mm. Z izjemo dela Goriškega in okolice Lendave so padavine na severovzhodu države presegle dolgoletno povprečje, prav tako je bilo le-to preseženo na jugovzhodu države. V Murski Soboti so dolgoletno povprečje presegle za četrtno, v Jeruzalemu za tretjino. Sušno obdobje iz januarja se je februarja nadaljevalo na zahodu države. Zelo skromne so bile februarSKe padavine na Krasu, zahodnem delu Notranjske, Trnovski planoti, večjem delu Julijcev in v Zgornjesavski dolini, kjer niso dosegli niti dveh petin dolgoletnega povprečja. Na Obali, v Vipavski dolini, Žagi, Soči in Kobaridu ni bila dosežena niti petina običajnih padavin.

Ob mrzlem vremenu je snežna odeja prekrivala tla po nižinah dlje kakor v dolgoletnem povprečju. Snežilo je tudi ob morju, kjer so zabeležili dva dni s snežno odejo,

Slika 1. Letni odklon temperature v letu 2005 v °C
Figure 1. Annual temperature anomaly in 2005 (°C)

Slika 2. Število hladnih dni v letu 2005
Figure 2. Number of cold days in 2005

22. februarja je bila debela 7 cm, kar se ob morju zgodi redko, od januarja 1987 na Obali niso namerili toliko snega. Na Kredarici je bila 27. februarja snežna odeja debela skromnih 190 cm. V Murski Soboti je bilo 25 cm snega, kar ni posebej debela snežna odeja. Sneg je prekrival tla ves mesec v Zgornjesavski dolini, drugod po nižinah je število dni s snežno odejo presegle dolgoletno povprečje, čeprav snežna odeja ni bila posebej debela.

Dolgoletno povprečje trajanja sončnega obsevanja je bilo za dobro petino preseženo na Obali in v Celju; Goriška, Kras, Notranjska in osrednji del Slovenije ter Prekmurje so tudi imeli več sončnega vremena kakor običajno. Na Koroškem so s 83 urami sončnega vremena za dolgoletnim povprečjem zaostajali za petino. Največ sončnega vremena je bilo v Primorju in na Goriškem. Na Goriškem je sonce sijalo 144 ur, 118 ur pa v Postojni. Na Obali so zabeležili 148 ur sončnega vremena, to je bilo tudi največ v vsej državi.

Marca vreme sprva ni bilo prav nič pomladno, saj je bil začetek mrzel. Prva polovica meseca je bila hladnejša kakor običajno, druga polovica pa toplejša. Povprečna mesečna temperatura zraka je bila z redkimi izjemami pod dolgoletnim povprečjem, v večini krajev odklon v negativno smer ni presegel ene °C, le na Trnovski planoti, na Kočevskem in v Pomurju je bil odklon med -1 in -2 °C. Topleje kakor v dolgoletnem povprečju obdobja od 1961 - 1990 je bilo le v visokogorju in prestolnici, vendar odklon ni presegel ene °C. Povprečna temperatura je bila torej povsod po državi povsem v mejah običajne spremenljivosti. Razpon med najnižjo in najvišjo izmerjeno temperaturo je bil zelo velik, v nekaterih krajih je dosegel celo 45 °C, na primer v Celju. Najhladnejše obdobje z velikimi negativnimi odkloni od dolgoletnega povprečja je bilo na začetku meseca. Odstopanje od dolgoletnega povprečja je bilo največje na severovzhodu države, kjer je bila povprečna dneva temperatura 2. marca 14 °C pod dolgoletnim povprečjem. V drugi polovici meseca sta bili dve dokaj topli obdobji, v prvem je bilo najbolj toplo 18. marca, v Ljubljani in Novem mestu je odklon dosegel 10 °C; drugo pa je bilo bolj izenačeno, odkloni niso

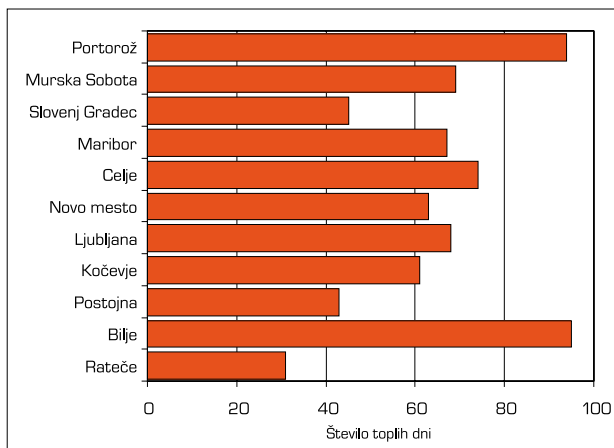
presegli 6 °C. Ob morju je bilo najtopleje 29. marca, na letališču v Portorožu so izmerili 20,2 °C, v visokogorju je bila najvišja temperatura 22. marca (na Kredarici je bilo 7,1 °C). Drugod po državi je bilo najtopleje 18. marca. V Beli krajini so izmerili 25,6 °C, na Bizeljskem, v Celju in Novem mestu je temperatura dosegla ali preseгла 24 °C. V Ljubljani je bilo 23,7 °C. Najnižja je bila temperatura prvi dve jutri v marcu, le na Notranjskem so najnižjo temperaturo izmerili 3. marca.

Najmanj padavin je bilo na Goričkem, v Velikih Dolencih so namerili le 13 mm. Največ padavin je bilo na območju Trnovske planote, na Goriškem, Kočevskem in v Beli krajini. Na postaji v Kneških ravnah so namerili 81 mm, v spodnji Vipavski dolini 79 mm, v Kočevju in Črnomlju 73 mm. Na Kredarici so namerili 54 mm, v Ratečah 35 mm, na letališču v Portorožu 63 mm. V primerjavi z dolgoletnim povprečjem, ki nikjer v državi ni bilo doseženo, je padavin najbolj primanjkovalo na Goričkem, v Karavankah in v Zgornjem Posočju, v teh krajih niso dosegli niti 40 % dolgoletnega povprečja. Pretežni del države je dobil od 40 do 65 % običajnih padavin. Z 91 % so se običajnim padavinam najbolj približali na Obali.

Na Kredarici je 5. marca snežna odeja dosegla skromnih 210 cm. Ob morju marca snežne odeje niso zabeležili, je pa sneg prekril tla drugod po državi. V nižinskem svetu ga je bilo največ 4. marca. V Ratečah so namerili 71 cm, v Biljah 3 cm, v Kočevju 54 cm, v Črnomlju 37 cm, v Mariboru 32 cm, v Slovenj Gradcu 27 cm, v Murski Soboti 19 cm. Po številu dni s snežno odejo so le v Zgornjesavski dolini nekoliko zaostali za dolgoletnim povprečjem, drugod je sneg prekrival tla opazno dlje kakor običajno.

Dolgoletno povprečje trajanja sončnega obsevanja je bilo vsaj za desetino preseženo povsod po državi. Na Gorenjskem, v Karavankah, osrednji Sloveniji, na Štajerskem in v Prekmurju je bila vsaj petina več sončnega vremena kakor običajno, najbolj pa so dolgoletno povprečje presešli na Celjskem, kjer je 171 ur sončnega vremena zadostovalo za 41 % presežek dolgoletnega povprečja. Na Kredarici so zabeležili 165 ur sončnega vremena, največ ur je sonce sijalo na Obali, zabeležili so kar 183 ur sončnega vremena.

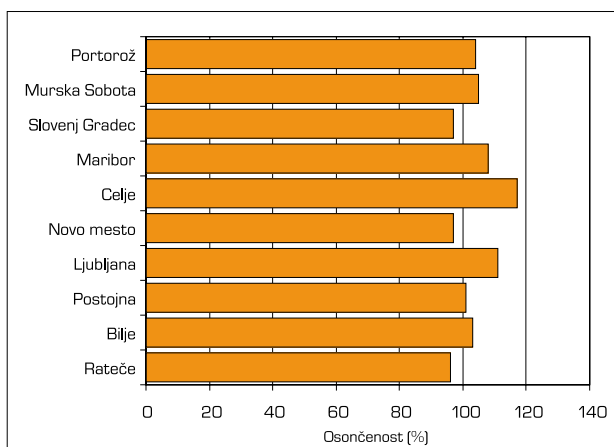
Povprečna temperatura zraka je bila **aprila** z izjemo obalnega območja in Trnovske planote nad dolgoletnim povprečjem. Na Trnovski planoti in na Obali negativni temperaturni odklon ni presegel pol °C. V pretežnem delu države je bil pod eno °C, le v delu Julijcev, v Beli krajini in delu Dolenjske ter spodnje Štajerske ter na skrajnem severovzhodu države je presegel eno °C. Samo v Beli krajini je temperaturni odklon dosegel mejo običajne spremenljivosti povprečne aprilske temperature zraka. Začetek meseca je bil z izjemo Primorske nekoliko hladnejši kakor običajno, najbolj so k temu prispevala mrzla jutra. Poleg začetka meseca sta bili še dve kraji hladni obdobji: ob koncu prve tretjine aprila in v začetku zadnje. Sredina meseca je bila nekoliko toplejša od dolgoletnega povprečja, zadnje aprilske dni je bil temperaturni odklon

Slika 3. Število toplih dni v letu 2005
Figure 3. Number of warm days in 2005

povsod po državi pozitiven. Najvišjo temperaturo so na vseh merilnih postajah zabeležili v zadnjih dneh meseca, to je med 27. in 30. aprilom. Na Kredarici je bilo 27. aprila 3,9 °C. Tega dne so najvišjo temperaturo izmerili tudi na Dolenjskem, v Beli krajini, Kočevju, na Štajerskem, Koroškem in v Prekmurju. Najvišje se je živo srebro povzpelo na Bizeljskem, izmerili so 25,8 °C, drugod po državi temperatura ni preseгла 25 °C. Na Obali in v Ljubljani je bilo najtopleje zadnji aprilski dan, v Ljubljani so izmerili 23,4 °C, na letališču v Portorožu pa 22,4 °C. Najnižjo temperaturo so izmerili ali med 2. in 6. aprilom ali pa 22. aprila. V Slovenj Gradcu se je ohladilo na -4,4 °C, v Celju na -3,2 °C, Črnomlju je bila najnižja temperatura -3,5 °C, v Postojni, Lescah in Kočevju -4 °C. V Ratečah se je ohladilo na -5,2 °C. Na letališču v Portorožu se je ohladilo na 0 °C. V Ljubljani je bilo najbolj hladno 22. aprila, izmerili so -0,6 °C.

Največ padavin je bilo v Posočju. Merilna postaja Kneške ravne je zabeležila 307 mm, v vasi Žaga so namerili 273 mm, v Kobaridu 246 mm. Nad 200 mm so zabeležili

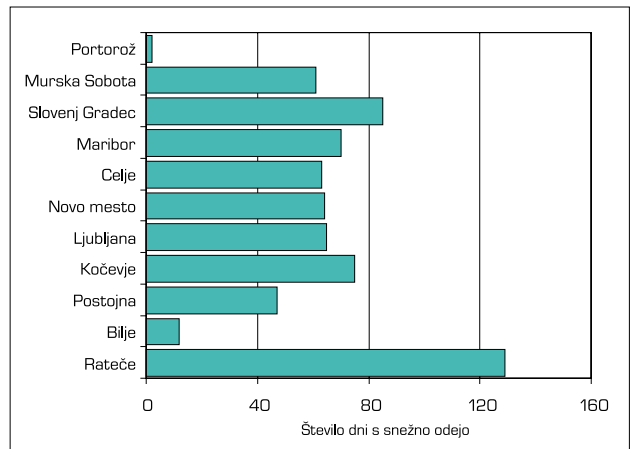
Slika 4. Trajanje sončnega obsevanja v letu 2005 v primerjavi s povprečjem obdobja od 1961 - 1990
Figure 4. Sunshine duration in 2005 compared to the 1961-1990 average

tudi v Logu pod Mangartom, na Jezerskem in v Kamniški Bistrici. Najbolj skromne so bile padavine v Prekmurju, v Murski Soboti je padlo 68 mm, v Lendavi 79 mm, Velikih Dolencih 63 mm. Podobno skromne so bile padavine tudi na Obali, na letališču v Portorožu je padlo 77 mm. V pretežnem delu države so padavine presegle dolgoletno povprečje, večinoma za manj kakor dve petini, le na Koroškem, Blokah in jugu Slovenskih goric so dolgoletno povprečje presegle za več kakor dve petini, na Koroškem celo za tri četrtine.

Dolgoletno povprečje trajanja sončnega obsevanja je bilo preseženo povsod po državi, najbolj v Celju, kjer je sonce sijalo 205 ur in dolgoletno povprečje presseglo za 34 %. Četrtno več sončnega vremena kakor običajno so zabeležili na Goriškem in v pretežnem delu Štajerske. Najmanj sončnega vremena je bilo v visokogorju, na Kredarici je sonce sijalo 144 ur, kar je 11 % več od dolgoletnega povprečja. Največ sončnega vremena je bilo ob morju, tam je sonce sijalo 219 ur, kar je 13 % več od dolgoletnega povprečja.

Na Kredarici je bila 26. aprila snežna odeja debela le 240 cm. Tudi po nižinah v notranjosti države lahko ob močnih prodorih hladnega zraka sneži, vendar aprila 2005 sneg ni segel v nižinski svet, je pa snežilo v krajih z nekoliko večjo nadmorsko višino. V Ratečah so 11. aprila namerili 13 cm snega, enako tudi na Jezerskem. Nekaj cm snega sta zabeležili tudi meteorološki postaji Nova vas in Podljubelj.

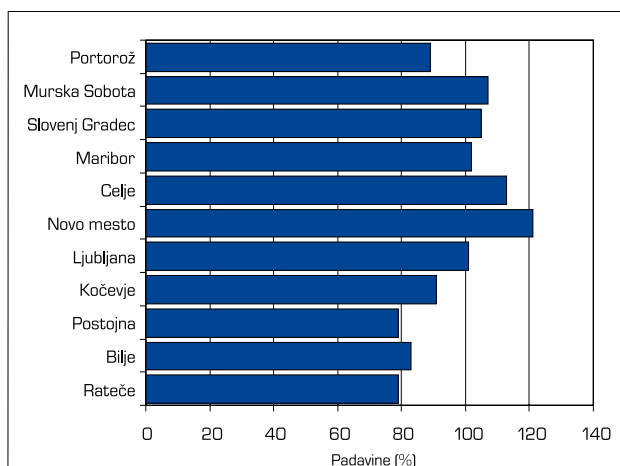
Povprečna temperatura je bila **maja** nad dolgoletnim povprečjem. Na severozahodu države in na Notranjskem je odklon od povprečja nekoliko pressegel dve °C, v Ratečah je bilo 2,3 °C topleje od povprečja obdobja 1961 – 1990. Odklon nad dve °C presega običajno spremenljivost povprečne majske temperature. V pretežnem delu države je bil temperaturni odklon med eno in dvema °C, na Obali in v Kočevju pa temperaturni odklon ni pressegel

Slika 6. Število dni s snežno odejo v letu 2005
Figure 6. Number of days with snow cover in 2005

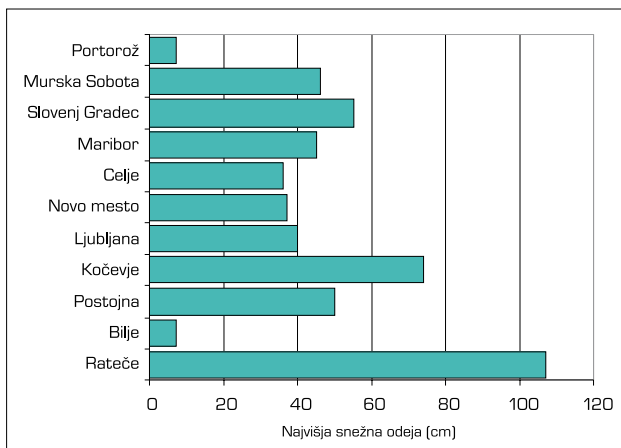
ene °C. Prvi štirje majski dnevi so bili precej toplejši od dolgoletnega povprečja, nato je temperatura zdrsnila pod dolgoletno povprečje. Največji negativni odkloni od dolgoletnega povprečja so bili ob koncu prve in začetku druge tretjine meseca; na Dolenjskem je bilo 9. maja za dobrih 8 °C hladneje kakor v dolgoletnem povprečju. Osrednji majski dnevi so bili temperaturno nekoliko nad dolgoletnim povprečjem, sledili so trije hladni dnevi. Zadnjih enajst majskih dni je bilo nadpovprečno toplih, na Primorskem je odklon dosegel 7 °C, drugod po državi pa 9 °C. Najhladneje je bilo v visokogorju ob prodoru hladnega zraka 9. maja, na Kredarici so izmerili -8,2 °C. V nižinskem svetu je bilo najbolj hladno v dneh od 10. do 13. maja. Pod ledišče se je temperatura spustila v Ratečah, kjer je bilo -1,8 °C, v Slovenj Gradcu so izmerili -0,7 °C, v Kočevju -0,2 °C. V Ljubljani se je ohladilo na 2,9 °C. Najvišjo temperaturo so na vseh merilnih postajah zabeležili med 28. in 30. majem. V krajih z nadmorsko višino do 500 m se je živo srebro dvignilo nad 30 °C.

Maja večina padavin pade iz oblakov vertikalnega razvoja, padavine so običajno razporejene neenakomerno. Največ padavin je bilo v delu Posočja in v Kamniških Alpah. Merilna postaja Kneške ravne je zabeležila 146 mm, v vasi Žaga so namerili 138 mm, v Logu pod Mangartom 135 mm, v Kamniški Bistrici 140 mm, v Postojni pa 129 mm. Najmanj padavin je bilo maja na Goričkem, v Velikih Dolencih so namerili 58 mm, v Murski Soboti 60 mm, na Obali 63 mm in na Goriškem 64 mm. Na severozahodu države je padlo le od 40 do 60 % dolgoletnega povprečja. Več kakor običajno je bilo padavin v delu Kamniških Alp, na Notranjskem, Dolenjskem in v Beli krajini. Najbolj, kar za tretjino, je bilo dolgoletno povprečje preseženo na območju Novega mesta. Pojavile so se tudi že prve nevihte s točo. Na Kredarici je bilo 1. maja 195 cm snega.

Slika 5. Padavine v letu 2005 v primerjavi s povprečjem obdobja od 1961 – 1990
Figure 5. Precipitation in 2005 compared to the 1961 – 1990 average

Sončnega vremena je bilo povsod več kakor običajno; najbolj so povprečje pressegli na Goriškem in v Julijcih, kjer je bilo sončnega vremena skoraj za dve petini več kakor običajno. V Beli krajini in delu spodnje Štajerske je bil presežek dolgoletnega povprečja manjši od desetine.

Slika 7. Najvišja snežna odeja v letu 2005

Figure 7. Maximum snow cover depth in 2005

Na Kredarici je sonce sijalo 220 ur, kar je najmanj od vseh merilnih mest, največ ur sončnega vremena pa so zabeležili na Obali, sonce je sijalo 291 ur, kar je 15 % več od dolgoletnega povprečja.

Kakor že nekaj mesecev v letu 2005 so tudi **junij** zaznamovale velike temperaturne spremembe. Povprečna temperatura je bila nad dolgoletnim povprečjem, večinoma za eno do dve °C. V Kočevju in Lendavi odklon ni dosegel ene °C. V Postojni, na Krasu in v Vipavski dolini je odklon presegal dve °C, tudi v Ljubljanski kotlini in pretežnem delu Štajerske, kjer je odklon presegal 1,5 °C je bil junij pomembno toplejši od dolgoletnega povprečja. Na Obali je bil temperaturni odklon 1,1 °C. Prvi štirje junijski dnevi so bili v toplejši od dolgoletnega povprečja, na Primorskem sta bila nadpovprečno topla tudi 5. in 6. junij. Sledila je izrazita ohladitev, ki je bila najbolj občutna od 7. do 9. junija. Nato se je temperatura postopoma vrnila na običajne vrednosti in druga polovica junija je bila nadpovprečno topla. Odklon od dolgoletnega povprečja je v najbolj vročih dnevih celo presegal 6 °C. Najnižjo junijsko temperaturo so v visokogorju izmerili ob izrazitem prodoru hladnega zraka 9. junija, na Kredarici so izmerili -7,6 °C. V nižinskem svetu je bilo najbolj mrzlo v dneh od 8. do 11. junija. Temperatura v nižinskem svetu se ni spustila pod ledišče, v Ratečah so namerili 0,8 °C, v Slovenj Gradcu 1,4 °C, v Kočevju 2,7 °C. V Ljubljani se je ohladilo na 5,3 °C. Najvišjo temperaturo so zabeležili med 25. in 29. junijem.

Le v Lendavi je bilo dolgoletno povprečje padavin nekoliko preseženo, drugod jih je bilo manj kot običajno. V pretežnem delu države je padla več kot polovica običajnih padavin. V Vipavski dolini, Postojni in na Koroškem pa je padla komaj tretjina dolgoletnega povprečja. Največ padavin so namerili na Kredarici, kar 174 mm, v vasi Soča 106 mm, v Žagi 127 mm, v Kobaridu 124 mm. V Kneških ravnah je padlo 133 mm, le mm več v Novi vasi, tudi Celje s 111 mm spada med kraje z več kot 100 mm padavin. Najmanj padavin je bilo junija v Slovenj Gradcu, namerili so le 45 mm. Malo padavin je bilo tudi na Obali, Krasu, v Vipavski dolini in

Postojni, padlo je od 45 do 60 mm. Bilo je tudi nekaj močnih neurij s točo, omenimo le nekatera: 15. junija je neurje prizadelo Apače, naslednjega dne je bila močna nevihta nad Ljubljano in Mariborom, 27. junija je veter ob nevihtah podiral drevesa na Štajerskem, padala je tudi toča. Predzadnji junijski dan sta bili prizadeti Dolenjska in Idrija. Na Kredarici je sneg tla prekrival 16 dni.

Dolgoletno povprečje trajanja sončnega obsevanja je bilo preseženo povsod po državi, najbolj na Goriškem, kjer je bilo 30 % več sončnega vremena kakor običajno. V Zgornjesavski dolini, na Koroškem, v delu Voglajnsko-sotelskega in Podravinjskih goric ter Notranjske z Notranjskim podoljem je bil presežek dolgoletnega povprečja manjši od desetine. Poleti je najmanj sončnega vremena v visokogorju, na Kredarici je sonce sijalo le 181 ur, največ ur sončnega vremena so zabeležili na Obali, sonce je sijalo 320 ur, kar je 19 % več od dolgoletnega povprečja. V preteklosti so bili na Obali bolj sončni le trije juniji: leta 2000 je junija sonce sijalo 360 ur, junija 1964 329 ur in junija 2002 321 ur.

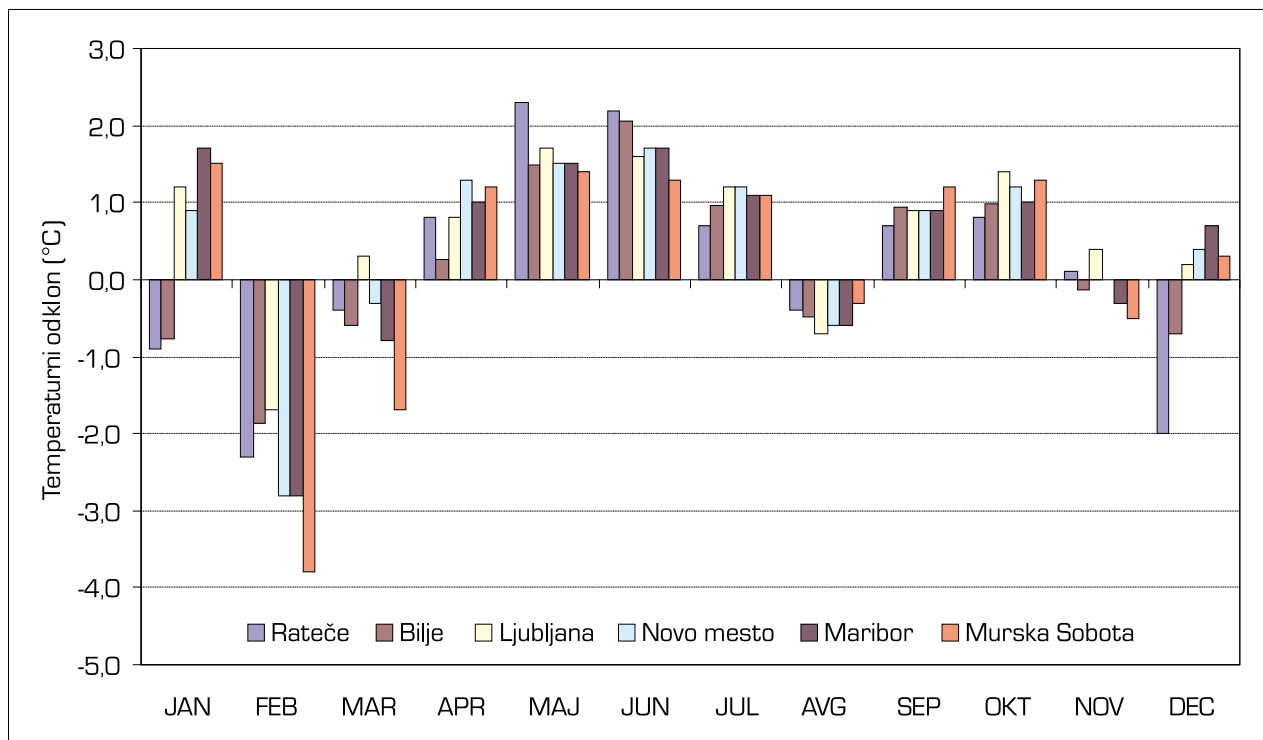
Julij je bil najtoplejši mesec. Bilo je nekaj izrazitih in hitrih prehodov iz toplega v hladno vreme in obratno. Kljub razočaranju, ki ga je prva tretjina meseca prinesla vsem, ki so pričakovali zelo vroče poletje, je v zadnji tretjini julij vendarle postregel z vročinskim valom, ki so ga mnogi težko prenašali. Na srečo huda vročina ni trajala dolgo. Predvsem po zaslugi omenjenega vročinskega vala je bila povprečna mesečna temperatura povsod po državi nad dolgoletnim povprečjem. V pretežnem delu države je bil odklon med pol in 1,5 °C, kar je z nekaj izjemami še v mejah običajne spremenljivosti. Na Obali, Trnovski planoti, v Kočevju in vzhodnem delu Slovenskih goric odklon ni dosegel pol °C. Največji odklon je bil v Postojni, kjer je bil julij 1,8 °C toplejši od dolgoletnega povprečja. Hladno obdobje bilo od 5. do 12. julija, nato so sledili nadpovprečno topli dnevi sredi meseca, ki jih je nekaj dnevnno sveže vreme ločilo od vročega sedemdnevnega obdobja konec meseca. V visokogorju je bilo najhladnejše ob izrazitem prodoru hladnega zraka 6. julija, na Kredarici so izmerili -1,4 °C. V nižinskem svetu so najnižjo temperaturo izmerili 6. ali 7. julija. V Ratečah je bilo 5,4 °C, v Lescah 6 °C, v Slovenj Gradcu 7,3 °C, v Postojni 8,2 °C. V Novi vasi je bilo 6,3 °C, v Murski Soboti se je temperatura spustila na 8,6 °C, na letališču v Portorožu je bila najnižja temperatura 12 °C, v Črnomlju 10 °C, v Ljubljani 10,4 °C. Najtopleje je bilo med 28 in 30. julijem. V Vipavski dolini je temperatura celo preseгла 35 °C (v Biljah so izmerili 35,5 °C, v Slapu pa 36 °C), v Portorožu se je ogrelo na 34,6 °C. Ljubljana je zaradi širjenja mesta in sprememb v bližini merilnega mesta glede na ostale kraje med vročinskim valom izstopala po visoki temperaturi, izmerili so 35 °C. V Murski Soboti se je ogrelo na 33,4 °C.

Največ padavin so namerili v vasi Žaga (365 mm), obilne so bile tudi padavine v Lescah (293 mm), 263 mm so namerili na Jezerskem, v vasi Soča 262 mm, v Kamniški Bistrici je padlo 254 mm, v Podljubelu 255 mm, v Slovenj

Gradcu 256 mm. Obilne so bile padavine tudi na Pohorju in Kozjaku, v Lovrencu so izmerili 349 mm, Duhu 313 mm, v Podlipju 317 mm in na Kozjem vrhu 305 mm. Na Obali je bilo najmanj padavin, namerili so le 63 mm. Bilo je nekaj močnih neurij, tudi takih s točo. Izpostavimo le najbolj odmevnega: 22. julija zvečer je neurje najbolj besnelo nad Kozjanskim in delom Sotelskega. Hudourniški potoki so poplavljali hiše in gospodarska poslopja, sprožali so se zemeljski plazovi, k škodi je prispevala tudi toča. Istega dne zvečer je močan naliv pustošil tudi na Gorenjskem v Trziču, Radovljici in Gorenji vasi. Močan naliv je sprožil več zemeljskih plazov, narasli hudourniki so zalili številne kleti. Neurja, vendar z manjšimi posledicami, so tistega dne divjala tudi ponekod na Dolenjskem, v Posavju in na Notranjskem. Dolgoletno povprečje julijskih padavin ni bilo doseženo na Obali (padlo je le 85 % običajnih julijskih padavin), Postojni, Kočevju in na Goriškem z delom Posočja. V pretežnem delu države je bilo več padavin od dolgoletnega povprečja. Več kakor dvakratna običajna julijska količina padavin je padla v Lescah, dvakratni julijski količini padavin so se približali tudi v delu Zgornjega Posočja in ponekod na Štajerskem ter Koroškem.

Dolgoletno povprečje trajanja sončnega obsevanja je bilo nekoliko preseženo le na Obali, Krasu in Goriškem. V pretežnem delu države je bilo sončnega vremena med 90 in 100 % dolgoletnega povprečja. Poleti je najmanj sončnega vremena v visokogorju, na Kredarici je sonce sijalo le 174 ur, kar je za desetino manj od dolgoletnega povprečja. Največ ur sončnega vremena so zabeležili na Obali, sonce je sijalo 326 ur, kar je 4 % več od dolgoletnega povprečja, v preteklosti so bili na Obali bolj sončni le trnje juliji.

Avgust je bil hladnejši od dolgoletnega povprečja, vendar še vedno v mejah običajne spremenljivosti. Vzrok za to so bili razmeroma hladni popoldnevi, saj so bila jutra zaradi pogostih oblačnih noči celo nekoliko toplejša kakor običajno. Pretežni del ozemlja je bil avgusta med pol in eno °C hladnejši od dolgoletnega povprečja. V Zgornjesavski dolini, na Notranjskem, v delu Prekmurja, na spodnjem Štajerskem in delu Dolenjske je povprečna temperatura zaostajala za dolgoletnim povprečjem za manj kakor za pol °C. Na Obali, Trnovski planoti in na manjšem območju Dolenjske je odklon dosegel eno °C. Največji odklon je bil v Julijcih, kjer je bilo 1,1 °C hladneje kakor običajno. Prva dva dneva sta bila nadpovprečno topla, nato pa se je začelo hladno obdobje, v katerem sta najbolj izstopala 7. in 15. avgust. Na Primorskem je bilo nadpovprečno toplih zadnjih sedem dni, med njimi najbolj zadnji avgust. Drugod po državi je bilo zadnjih štirinajst dni večinoma nekoliko toplejših od dolgoletnega povprečja, vendar odkloni niso bili veliki, le na severovzhodu države so v posameznih dnevih dosegli 4 °C. Ob izrazitem prodoru hladnega zraka je bilo v visokogorju najhladneje 8. avgusta, ko so na Kredarici so izmerili -3,8 °C. V nižinskem svetu so najnižjo temperaturo izmerili 8. ali 9. avgusta 2005. V Ratečah so izmerili 2,3 °C, v Lescah 4,7 °C, Slovenj Gradcu 4,3 °C in v Postojni 3,4 °C, v Novi vasi so izmerili 1,1 °C, v Murski Soboti se je temperatura spustila na 5,6 °C. Na letališču v Portorožu je bila najnižja temperatura 7,5 °C, kar je najmanj, odkar potekajo meritve na letališču; tudi na drugih lokacijah na Obali v preteklosti niso izmerili nižje temperature. V Črnomlju se je ohladilo na 6 °C, v Ljubljani na 9,4 °C. Najvišjo temperaturo so na večini merilnih mest zabeležili prvi ali drugi dan meseca. Le v

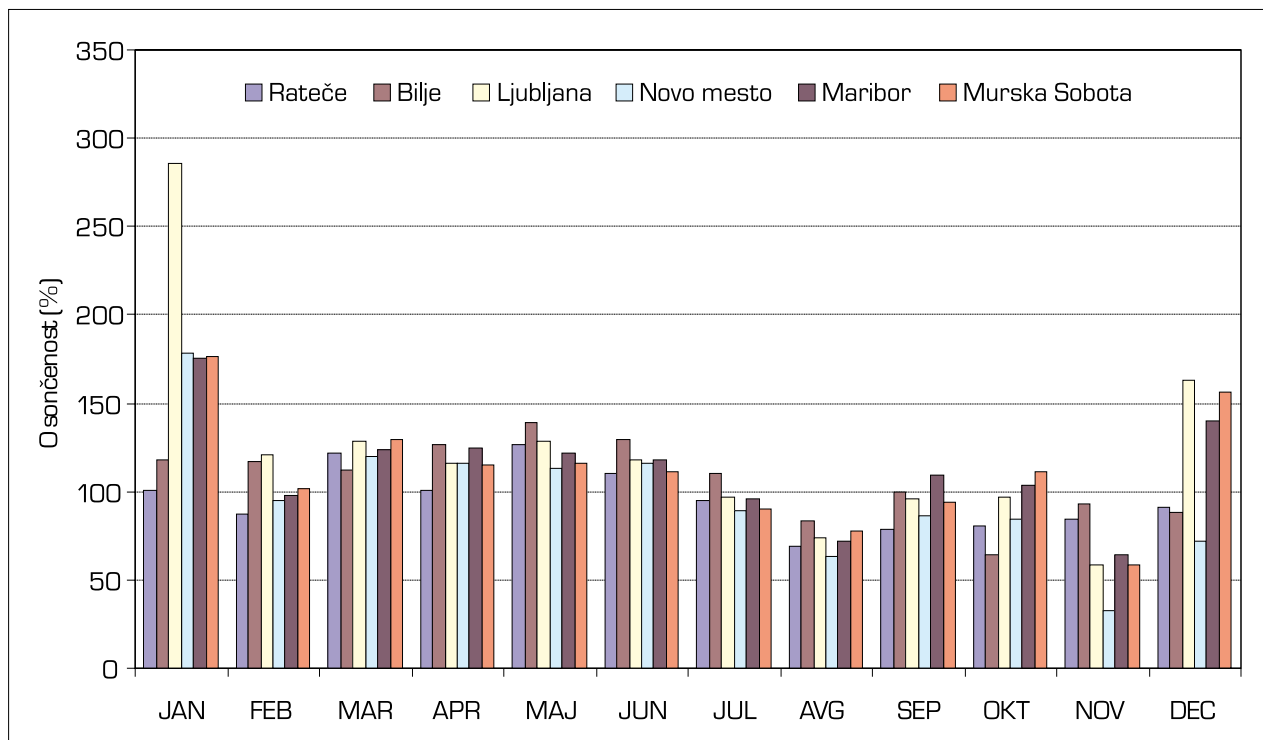
Slika 8. Odklon povprečne mesečne temperature v letu 2005 v °C od povprečja obdobja od 1961 – 1990
 Figure 8. Mean temperature anomaly in 2005 in °C

visokogorju je bilo najtopleje predzadnji avgustovski dan, v Novem mestu in Zgornjesavski dolini pa 19. avgusta.

Največ padavin je padlo v Kamniško-Savinjskih Alpah in ponekod na Dolenjskem. Na Jezerskem so z 244 mm dosegli 133 % dolgoletnega povprečja. V vasi Žaga je padlo 174 mm, kar ustreza 78 % dolgoletnega povprečja, v Novem mestu pa je padlo 273 mm (216 % dolgoletnega povprečja), 262 mm v Slapu pri Vipavi je zadoščalo za 208 % dolgoletnega povprečja. Dolgoletno povprečje avgustovskih padavin ni bilo doseženo le ponekod v Zgornjem Posočju (v Kobaridu 184 mm ustreza 92 % dolgoletnega povprečja, v Logu pod Mangartom 160 mm, kar je 78 % običajnih avgustovskih padavin). Povprečje ni bilo doseženo tudi v zgoraj že omenjeni vasi Žaga. Drugod je bilo padavin več kakor običajno. V zgornji Vipavski dolini, Kamniško-Savinjskih Alpah, delu Dolenjske in na severovzhodu države je bilo preseženo dvakratno avgustovsko dolgoletno povprečje. Dni z vsaj 1 mm padavinami je bilo najmanj v Kočevju (samo deset), v Črnomlju jih je bilo 17. Na Kredarici je bilo 15 takih dni, na Obali 13 in v Ljubljani 15. Bilo je nekaj močnih neurij, nekatera so povzročila veliko materialno škodo, spremljala pa jih je tudi toča. 20. in 21. avgusta so obilne padavine na posameznih območjih vzhodne Slovenije in na Dolenjskem povzročile ogromno škode; predvsem v Posavju so bile izmerjene tudi rekordne padavine. Rekordni krajsi nalivi so bili zabeleženi v Krškem, Murski Soboti in na Lisci. V dveh dneh je v Laškem, Krškem in na Lisci padlo okoli 150 mm. Tako obilne dvodnevne padavine na Lisci, v Mokronogu in Krškem se statistično pojavijo približno enkrat v sto letih.

Sončnega vremena je bilo manj kakor v dolgoletnem povprečju. Dobre štiri petine toliko ur kakor običajno je sonce sijalo na Goriškem, Krasu in Obali ter v Celju. V večjem delu Gorenjske, Kočevskega, Bele krajine, Dolenjske in spodnje Štajerske so imeli od 60 do 70 % toliko sončnega vremena kakor v dolgoletnem povprečju. Največ sončnega vremena je bilo na Obali, kjer je sonce sijalo 238 ur, kar pa je bilo najmanj, odkar merimo sončno obsevanje na Obali. Na Goriškem je bilo 207 ur sončnega vremena. Na Kredarici so zabeležili komaj 114, vendar so že bili avgusti z manj sončnega vremena. V Murski Soboti je sonce sijalo 185 ur, kar je najmanj, odkar merimo trajanje sončnega obsevanja v Prekmurju. Tudi v Novem mestu, kjer je sonce sijalo 148 ur, še nikoli ni bilo avgusta tako malo sončnega vremena, prav tako ne v Mariboru, kjer je sonce sijalo le 162 ur.

Povprečna temperatura je bila **septembra** povsod po državi v mejah običajne spremenljivosti. Nekoliko hladneje od dolgoletnega povprečja je bilo v Julijcih in na Trnovski planoti, drugod je bilo dolgoletno povprečje preseženo. V pretežnem delu države je bil temperaturni odklon med pol in eno °C. Nekoliko večji odklon je bil le na Bizeljskem in v delu Prekmurja. Prvi trije septembrski dnevi so bili nadpovprečno topli. Sledili so trije povprečni dnevi, nato se je začelo večdnevno nadpovprečno toplo obdobje, ki se je na Primorskem končalo 17. septembra, drugod po državi dan prej. Bili sta dve izraziti ohladitvi, prvič je pritekal hladnejši zrak 17. septembra, najhladneje pa je bilo naslednji dan. Ob ohladitvi se je močno zmanjšala razlika med najvišjo in najnižjo dnevno temperaturo. Ta ohladitev je bila izrazita tako v visokogorju kakor tudi po nižinah. Drugič se je ozračje ohladilo ob koncu

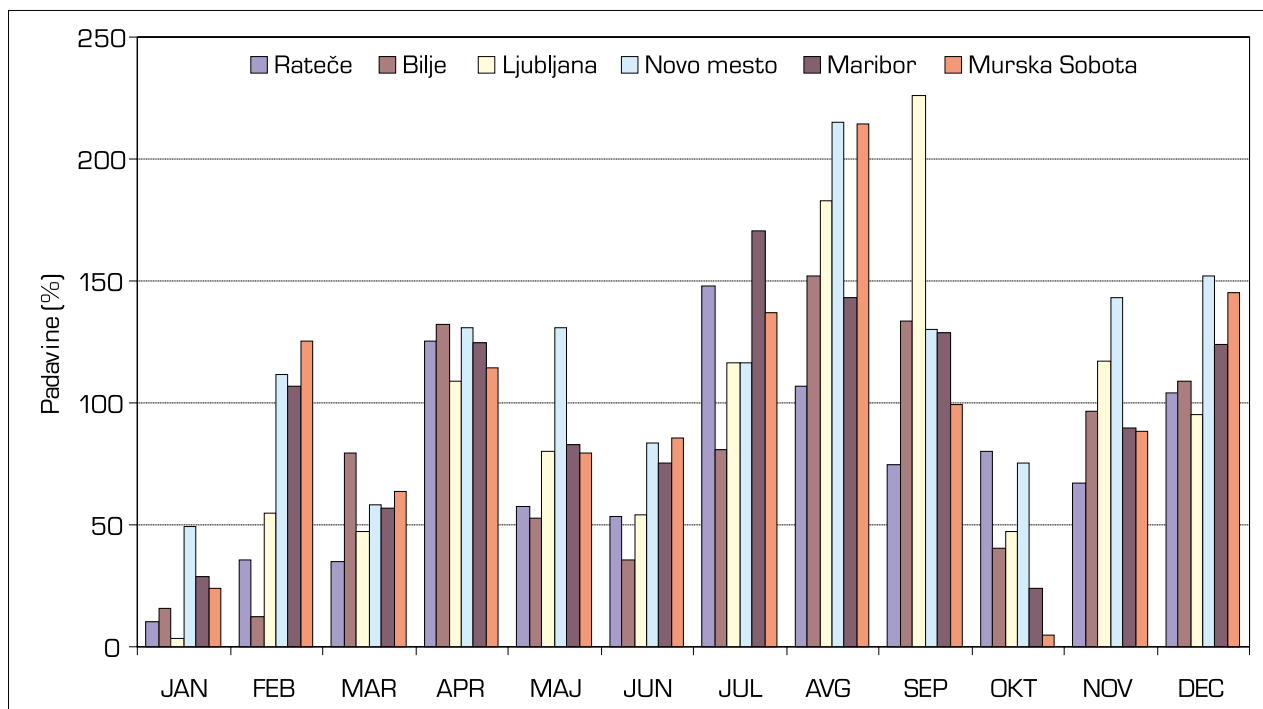
Slika 9. Osončenost v letu 2005 v primerjavi s povprečjem obdobja 1961 – 1990
 Figure 9. Sunshine radiation in 2005 compared to the 1961 – 1990 average

meseca, bolj izrazito v visokogorju, manj pa v nižinskem svetu. Najhladneje je bilo v dneh od 24. do zadnjega dne v mesecu. Na Kredarici je bila najnižja temperatura $-6,2\text{ }^{\circ}\text{C}$, v Portorožu se je temperatura spustila na $10,3\text{ }^{\circ}\text{C}$, v Ratečah na $2\text{ }^{\circ}\text{C}$, v Murski Soboti na $6,7\text{ }^{\circ}\text{C}$. V Novem mestu je bila najnižja temperatura $8,6\text{ }^{\circ}\text{C}$, v Mariboru $8,4\text{ }^{\circ}\text{C}$, v Ljubljani $9,8\text{ }^{\circ}\text{C}$. Najvišjo temperaturo so na večini merilnih mest zabeležili prvi ali drugi dan meseca. V Biljah je bilo $31,2\text{ }^{\circ}\text{C}$, v zgornji Vipavski dolini $31,5\text{ }^{\circ}\text{C}$, v Godnjih na Krasu $30,5\text{ }^{\circ}\text{C}$, podobno temperaturo so izmerili tudi na Bizeljskem. Na Letališču Portorož je bila najvišja temperatura $29,1\text{ }^{\circ}\text{C}$, v Črnomlju so izmerili $29,7\text{ }^{\circ}\text{C}$, v Novem mestu $28,4\text{ }^{\circ}\text{C}$. V Mariboru je bilo $28\text{ }^{\circ}\text{C}$, v Murski Soboti $28,2\text{ }^{\circ}\text{C}$, na Kredarici pa $12,4\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Najmanj padavin je bilo v Lendavi, padlo je le 68 mm, sledila je Obala, na Letališču Portorož je padlo le 71 mm dežja, v Murski Soboti 76 mm, Velikih Dolencih pa 77 mm. Ponekod je padlo tudi več kakor 200 mm padavin; med najbolj namočenimi kraji je bila Ljubljana, kjer je padlo skoraj 300 mm. Na Kredarici so namerili 236 mm, v Kneških ravnah 237 mm, Žagi 232 mm, Kobaridu 226 mm, Soči 218 mm in Novi vasi 207 mm. Najbolj so za dolgoletnim povprečjem zaostajali v Podljubelju, kjer je padla polovica običajnih septembrskih padavin. Tudi Log pod Mangartom je s tremi petinami običajnih padavin spadal med manj namočena območja. Na Obali, kjer je padlo le slabih sedem desetih običajnih padavin, so prav tako opazno zaostajali za običajnimi padavinskimi razmerami. 2. in 3. septembra so bila močna neurja; več jih je bilo 2. septembra, naslednji dan se je neurje zneslo predvsem nad Ljubljano in Zagorjem. Prav zaradi tega neurja je bilo ljubljansko območje med najbolj namočenimi.

Na večini ozemlja je bilo sončnega vremena manj kakor običajno. V Julijcih in Zgornjesavski dolini je sonce sijalo le štiri petine toliko časa kakor običajno, na Kredarici je bilo 126 ur sončnega vremena, v Ratečah pa 152, le dvakrat je bilo v Zgornjesavski dolini septembra manj sončnega vremena, to je bilo septembra 1993 (122 ur) in 2001 (134 ur). Na Celjskem in Mariborskem je bilo sončnega vremena za desetino več kakor običajno. Na Goriškem je sonce sijalo 190 ur, kar je toliko kakor običajno. Največ sončnega vremena je bilo na Obali, kjer je sonce sijalo 230 ur, kar za 2 % presega dolgoletno povprečje. V Novem mestu so za dolgoletnim povprečjem s 153 urami zaostajali za 14 %.

Oktober je bila povprečna temperatura na Obali nekoliko pod dolgoletnim povprečjem, drugod je bilo leto preseženo. Temperaturni odklon je bil v pretežnem delu države med pol in $1,5\text{ }^{\circ}\text{C}$, kar je v mejah običajne spremenljivosti. Najbolj je bilo dolgoletno povprečje preseženo v visokogorju, na Kredarici je bilo preseženo za $1,9\text{ }^{\circ}\text{C}$, kar dosega mejo običajne spremenljivosti povprečne oktobrske temperature zraka. Oktober se je začel z lepim in hladnim jesenskim vremenom, že drugi dan meseca se je pooblačilo, zajele so nas padavine in temperatura se je vrnila k običajnim vrednostim v prvih dneh oktobra. Že tretjega dne v mesecu se je začelo krajše nadpovprečno toplo obdobje, ki so ga spremljale pogoste padavine. Osrednji del meseca je bil nekoliko hladnejši kakor običajno, 20. oktobra se je začelo izrazito toplo obdobje in šele zadnji dan oktobra se je temperatura v Prekmurju spet spustila pod dolgoletno povprečje, drugod pa se mu je le približala. Najnižjo temperaturo po nižinah so izmerili 19. oktobra, ko je bila ob lepem jesenskem vremenu razlika med najvišjo in

Slika 10. Padavine v letu 2005 v primerjavi s povprečjem obdobja od 1961 - 1990
Figure 10. Precipitation in 2005 compared to the 1961 - 1990 average

najnižjo dnevno temperaturo od 10 do 15 °C. V Portorožu se je temperatura spustila na 3,5 °C, v Ratečah je bilo -3,3 °C, v Murski Soboti -3,3 °C, v Novem mestu -0,4 °C. V Mariboru se je ohladilo na -0,3 °C, v Ljubljani na 1,4 °C. V visokogorju je bilo najhladneje prvi dan meseca. Na Kredarici je bila najnižja temperatura -6,4 °C. Najvišjo temperaturo v oktobru 2005 so na večini merilnih mest zabeležili od 23. do 29. oktobra, na Obali je bilo najtopleje 10. oktobra, na Goriškem 16. oktobra, v visokogorju pa 30. oktobra. Na Kredarici je bilo 13,4 °C, v Mariboru 23 °C, na Bizeljskem 22,8 °C, v Črnomlju 22,7 °C, podobno temperaturo so izmerili tudi v Murski Soboti (22,6 °C), na Celjskem se je živo srebro dvignilo na 22,1 °C. V Slapu pri Vipavi in Novem mestu je bilo 22 °C. Na Letališču Portorož je bila najvišja temperatura 21,7 °C, v Godnjah na Krasu so izmerili 21 °C.

Najmanj padavin je bilo v severovzhodnem delu Slovenije; v Lendavi ves oktober ni bilo padavin, v Murski Soboti je padlo 3 mm, le v oktobrih 1965 in 1995 je bilo tam manj padavin, obakrat so namerili le en mm. V Jeruzalemu so namerili 4 mm in v Velikih Dolencih 9 mm. Malo padavin je bilo tudi v Mariboru (21 mm), le trikrat je bilo oktobra v Mariboru manj padavin (leta 1965 je bil oktober povsem brez padavin, oktobra 1995 sta padal dva mm, leta 1989 pa pet mm). V Slapu pri Vipavi je padlo 44 mm. Med kraje z največ padavinami so se uvrstili Kredarica (197 mm), Lesce (153 mm) in Soča (130 mm); nekaj nad 100 mm je padlo v Ratečah (108 mm) in na Brniku (107 mm). Večina padavin je oktobra 2005 padla v prvi tretjini meseca. Prinašal jih je jugozahodni veter, zato je le malo dežnih oblakov doseglo severovzhodni del države,

kjer ni padla niti četrtnina običajnih oktobrskih padavin. Sicer pa je bilo padavin v pretežnem delu države manj od dolgoletnega povprečja, več kakor običajno so jih namerili le v Lescah, na Kredarici in v Kotljah na Koroškem. Med četrtnino in polovico dolgoletnega povprečja je padlo na območju Krasa, Goriške in večine Posočja ter v Ljubljani, Postojni, Kamniški Bistrici in na Dravski ravni. Več kakor tri četrtnine dolgoletnega povprečja padavin so dosegli v Zgornjesavski dolini, na Obali, Koroškem in v Beli krajini. Na Kredarici je snežna odeja prekrivala tla šest dni.

Sončnega vremena je bilo na večini ozemlja manj kakor običajno. Največ sončnega vremena je bilo v severovzhodnem delu Slovenije in na Kredarici; v Prekmurju je bilo povprečje preseženo za dobro desetino (sonce je sijalo 151 ur), na Celjskem za 7 %, na območju Maribora za 3 % in na Kredarici za 8 % (sonce je sijalo 161 ur; kar je največ med vsemi merilnimi mesti). V Ratečah je bilo 145 ur sončnega vremena, kar je 97 % dolgoletnega povprečja. V Postojni je sonce sijalo 120 ur, na Goriškem pa 128 ur; v obeh primerih je to približno štiri petine dolgoletnega povprečja. Najbolj so za dolgoletnim povprečjem zaostajali na Obali, kjer je sonce sijalo 114 ur; kar je le komaj 67 % dolgoletnega povprečja. Oblačno vreme je na Obali prevladovalo v zadnji tretjini meseca, pa tudi v prvi tretjini oktobra je bilo veliko oblačnih dni, sončen je bil osrednji del meseca. Samo oktobra 1974 (94 ur) in oktobra 2004 (109 ur) je bilo na Obali manj sončnega vremena.

Novembra je bila povprečna temperatura v okviru običajne spremenljivosti, le na manjših območjih je

		jan.	febr.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	avg.	sept.	okt.	nov.	dec.
Kredarica	2005	-8,5	-13,1	-6,2	-3,3	1,8	4,9	7,0	4,7	3,6	2,7	-4,3	-9,8
	1961-90	-8,2	-8,6	-7,1	-4,5	-0,2	3,2	5,8	5,8	3,8	0,8	-4,0	-6,8
Rateče	2005	-5,6	-4,8	0,4	5,9	12,5	16,0	16,4	14,4	12,1	7,4	1,0	-5,7
	1961-90	-4,7	-2,5	0,8	5,1	10,2	13,8	15,7	14,8	11,4	6,6	0,9	-3,7
Bilje	2005	1,9	2,3	6,6	11,3	17,2	21,3	22,4	20,1	17,8	13,3	7,4	2,8
	1961-90	2,7	4,1	7,2	11,0	15,7	19,2	21,4	20,5	16,8	12,3	7,5	3,5
Ljubljana	2005	0,1	-0,3	5,7	10,7	16,3	19,5	21,1	18,4	16,4	11,8	5,0	0,2
	1961-90	-1,1	1,4	5,4	9,9	14,6	17,8	19,9	19,1	15,5	10,4	4,6	0,0
Novo mesto	2005	-0,4	-1,7	4,8	10,9	15,8	19,2	20,6	17,8	15,8	11,1	4,5	0,5
	1961-90	-1,3	1,1	5,0	9,6	14,3	17,5	19,3	18,4	14,9	9,9	4,5	0,1
Maribor	2005	0,4	-1,6	4,4	11,0	16,2	19,6	20,7	18,1	16,1	11,1	4,2	0,9
	1961-90	-1,3	1,1	5,2	10,0	14,7	17,9	19,6	18,7	15,2	10,1	4,5	0,1
Slovenj Gradec	2005	-2,8	-3,1	2,5	8,4	14,4	17,5	18,6	16,2	14,4	9,5	3,0	-3,0
	1961-90	-3,4	-0,6	3,2	7,8	12,8	16,0	17,6	16,8	13,6	8,5	2,6	-2,2
Murska Sobota	2005	-0,9	-3,3	3,1	10,9	15,9	19,0	20,3	18,0	15,9	10,7	3,6	-0,3
	1961-90	-2,3	0,5	4,8	9,7	14,5	17,6	19,2	18,3	14,7	9,3	4,1	-0,6
Letališče Portorož	2005	3,4	4,4	7,1	12,4	14,9	20,7	22,5	22,3	18,7	15,9	9,5	6,8
	1961-90	3,4	4,2	7,0	11,7	16,2	20,1	22,4	21,1	17,5	13,7	8,3	4,4

Preglednica 1. Povprečna mesečna temperatura zraka v °C v letu 2005 in povprečje obdobja 1961 - 1990

Table 1. Average monthly air temperature (°C) in 2005 and the 1961/90 average

odstopala navzgor ali navzdol za več kakor za pol °C. Na Obali in na Krasu so dolgoletno povprečje presegle za pol °C, pozitivni odklon je bil tudi v Zgornjesavski dolini, osrednji Sloveniji, delu Štajerske, na Koroškem in v Beli krajini. Pol °C ali več hladneje kakor običajno je bilo na Trnovski planoti, v Sevnem na Dolenjskem, v vzhodnem delu Štajerske in delih Prekmurja. Na začetku novembra je bilo izrazito toplo obdobje; v Ljubljani je bilo 5. novembra kar osem °C topleje kakor običajno. 9. novembra se je začelo nekajdnevno obdobje brez večjih odstopanj od običajnih vrednosti, sredi meseca je sledila kratka otoplitev. Z 18. novembrom se je začelo izrazito hladno obdobje, zadnje dni meseca je bila temperatura spet blizu povprečja. Najhladnejše je bilo med 20. in 25. novembrom, povsod se je ohladilo pod ledišče. V visokogorju je bilo najhladnejše 23. novembra. Na Kredarici je bila najnižja temperatura -18,6 °C. V Portorožu se je temperatura spustila na -4 °C, v Ratečah na -13,1 °C, v Murski Soboti na -6 °C, v Novem mestu na -6,6 °C, v Mariboru se je ohladilo na -5,5 °C, v Ljubljani na -5,2 °C. V visokogorju je bilo najtopleje 1. novembra, na Kredarici so izmerili 9,2 °C. V Ratečah je bilo najtopleje 2. novembra, izmerili so 14,4 °C, v Postojni pa 14,8 °C. V Kočevju in Mariboru je bilo najtopleje 4. novembra, v Kočevju je bilo 17,6 °C, v Mariboru 15,4 °C. V Ljubljani je bilo najtopleje 5. novembra, izmerili so 17,8 °C. Na Obali je bilo najtopleje 8. novembra, izmerili so 19 °C, v Vipavski dolini je bilo najtopleje 11. novembra, v Biljah so izmerili 19,5 °C, v Slapu pri Vipavi pa 18,5 °C.

Najmanj padavin je bilo v severovzhodnem delu Slovenije, najmanj v Velikih Dolencih, samo 51 mm; v Lendavi je padlo 57 mm, v Murski Soboti pa 61 mm padavin. Med kraje z največ padavinami so se uvrstili Kneške ravne (234 mm), Kočevje (212 mm) in Nova vas (168 mm), v Črnomlju je padlo 167 mm padavin. Manj padavin kakor običajno je bilo v severozahodnem in severovzhodnem delu Slovenije ter delu Notranjske, a tudi ponekod v Kamniško-Savinjskih Alpah. Na ostalih območjih je bilo padavin več kakor običajno. Najbolj so za dolgoletnim povprečjem zaostajali v severozahodnem delu Slovenije (Žaga, Kobarid, Soča, Log pod Mangartom), kjer je padla približno polovica običajne novembrske količine padavin,

ter Kamniška Bistrica, kjer je padlo le 44 % dolgoletnega povprečja. Presežek padavin glede na dolgoletno povprečje je bil največji na Obali, kjer je bilo 47 % več padavin kakor običajno. Dve do tri petine več padavin kakor v dolgoletnem povprečju je bilo v Novem mestu, Sevnem na Dolenjskem, Črnomlju, Celju in v Slovenskih Konjicah.

Sončnega vremena je bilo večinoma manj kakor običajno, izjemi sta bili le Kras in Goriška, kjer je bilo dolgoletno povprečje nekoliko preseženo. V Biljah je bilo 105 ur sončnega vremena, kar je 2 % več kakor običajno. V primerjavi z dolgoletnim povprečjem je bilo sončnega vremena med 75 in 100 % v zahodni Sloveniji, v Karavankah in na Celjskem. V Postojni je sonce sijalo 97 % povprečja (84 ur), na Obali 95 % (95 ur), v Ratečah 94 % povprečja (81 ur), na Celjskem pa je bilo sončno 49 ur (3/4 povprečja). Največ časa je sonce sijalo na Kredarici, in sicer 107 ur. Najbolj so za dolgoletnim povprečjem (od 25 do 50 %) zaostajali v jugovzhodnem delu Slovenije in novomeški pokrajini. V Novem mestu je sonce sijalo le 23 ur (32 % povprečja), toliko ur je sonce sijalo tudi leta 1993, manj pa leta 1962 (15 ur).

Na Kredarici je debelina snežne odeje 30. novembra dosegla 135 cm, sneg je pokrival tla 25 dni. Precej dni s snežno odejo so imeli tudi v Mariboru (12), 10 dni v Slovenj Gradcu, 9 dni poleg Ljubljane tudi v Prekmurju in Celju. V Mariboru so namerili 26 cm. Brez snega so bili na Krasu, Obali in v zgornji Vipavski dolini. V Ratečah so namerili kar 103 cm snega, kar je največ doslej in s tem presegle leto 1978 z 72 cm. V Slovenj Gradcu so zabeležili 48 cm, v Lescah pa 45 cm; v Celju 25 cm. V Ljubljani, Novem mestu in Murski Soboti je bilo dolgoletno povprečje števila dni s snežno odejo preseženo. Obilno sneženje ob koncu meseca je povzročilo veliko težav v prometu.

Na severovzhodu, vzhodu, jugovzhodu, deloma jugu in na ljubljanskem območju je povprečna temperatura **decembra** preseгла dolgoletno povprečje, izjema je Bizeljsko, kjer so za dolgoletnim povprečjem nekoliko zaostajali. Pozitivni temperaturni odklon ni presegel ene °C. Največji presežek je bil 0,9 °C v Črnomlju, sledi

		jan.	febr.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	avg.	sept.	okt.	nov.	dec.
Kredarica	2005	7,1	0,2	7,1	3,9	13,6	15,4	18,4	11,4	12,4	13,4	9,2	-1,0
Rateče	2005	5,6	8,3	19,0	21,0	29,5	30,8	30,7	26,3	24,4	19,4	14,4	3,6
Bilje	2005	12,5	12,5	20,0	23,9	32,5	34,0	35,5	32,8	31,2	21,5	19,5	13,5
Ljubljana	2005	11,1	10,3	23,7	23,4	31,7	32,3	35,0	28,5	29,0	20,1	17,8	7,3
Novo mesto	2005	14,1	10,1	24,4	24,1	31,3	32,0	33,4	27,5	28,4	22,0	16,8	11,3
Maribor	2005	15,2	10,3	23,1	23,6	32,1	31,3	33,5	28,5	28,0	23,0	15,4	9,3
Slovenj Gradec	2005	9,2	8,3	21,8	21,7	30,4	31,5	32,2	26,6	28,4	20,0	17,4	6,4
Murska Sobota	2005	11,0	10,2	22,8	23,7	31,8	32,2	33,4	29,4	28,2	22,6	14,4	10,2
Letališče Portorož	2005	12,0	12,8	18,5	23,3	24,6	31,0	34,9	31,7	31,7	24,0	24,4	15,1

Preglednica 2. Najvišja temperatura zraka v °C v letu 2005
Table 2. Maximum air temperature in °C in 2005

Maribor z 0,7 °C; za 0,2 °C je bilo povprečje preseženo na Kočevskem, v Ljubljani in Prekmurju. Na Obali in Celjskem je bil presežek zanemarljivo majhen. V Julijcih in Zgornjesavski dolini je povprečna decembrska temperatura pomembno zaostajala za dolgoletnim povprečjem; na Kredarici je bilo za 3 °C hladneje kakor običajno, v Ratečah 2 °C in v Lescah 1,3 °C. Za manj kakor eno °C so za dolgoletnim povprečjem zaostajali v Vipavski dolini, na Krasu, v Postojni, vzhodnem delu Gorenjske in na Koroškem. Na Kredarici je bila temperatura vsak dan pod lediščem. V Ratečah je bila najnižja dnevna temperatura nad ničlo le en dan, prvič so decembra zabeležili 30 hladnih dni. V Lescah in Slovenj Gradcu je bilo 28 hladnih dni, po 27 dni pa v Prekmurju, Celju in Mariboru. Najmanj hladnih dni je bilo na Obali, in sicer 13. V Vipavski dolini so jih zabeležili 16, na Krasu 17. Najnižjo temperaturo po nižinah so izmerili zadnji in predzadnji decembrski dan, le v zgornji Vipavski dolini, na Krasu, Obali in Notranjskem je bilo najbolj mrzlo 19. decembra. V Portorožu se je temperatura spustila na -4,9 °C, v Ratečah je bilo -17,9 °C, v Murski Soboti je bila najnižja temperatura -20,1 °C. V Novem mestu je bila najnižja temperatura -10,6 °C. V Mariboru se je ohladilo na -12 °C, v Ljubljani na -10,9 °C. V visokogorju je bilo najhladneje predzadnji dan meseca, na Kredarici je bila najnižja temperatura -19 °C. Najtopleje je bilo 3. in 4. decembra, le v Ljubljani, Lescah in na Kredarici je bilo najtopleje 24. decembra. December je tokrat minil brez izrazite otoplitve. Na Obali so izmerili 14,9 °C, v spodnji Vipavski dolini je bila najvišja temperatura 13,5 °C, v zgornji pa 13 °C. V Črnomlju se je ogrelo na 12,2 °C, v Godnjah na 11,5 °C, podobno je bilo v Novem mestu (11,3 °C). Na Bizeljskem in v Murski Soboti se je živo srebro dvignilo na 10,2 °C. V Mariboru so izmerili 9,3 °C, v Celju so izmerili 8,5 °C. v Ljubljani se je ogrelo na 7,3 °C. Na Kredarici je termometer pokazal -1 °C.

Najmanj padavin je bilo v severovzhodnem delu Slovenije; na Goričkem je padlo 63 mm padavin, v Murski Soboti 66 mm. Malo padavin, 75 do 80 mm, je bilo tudi na Mariborskem, Koroškem in Celjskem; v Lendavi so namerili 81 mm, na Obali 83 mm, v Slovenskih Konjicah 86 mm in v Sevnem 89 mm. Med kraje z največ

padavinami so se uvrstili kraji Posočja: Žaga (270 mm), Kobarid (215 mm), Kneške ravne (206 mm), Log pod Mangartom (183 mm) in Soča (180 mm). Od 140 do 160 mm je padlo v Podljubelju, Črnomlju, Kamniški Bistrici, Lescah, na Kočevskem in Brniku. Večina ozemlja je dobila več padavin kakor običajno. Za več kakor tretjino so dolgoletno povprečje presegle predvsem v severovzhodnem, vzhodnem in jugovzhodnem delu Slovenije, najbolj v Lendavi (za 72 %), Jeruzalemu (za 69 %) in Črnomlju s 60 % presežka. December je najbolj zaznamovalo obilno sneženje v zadnjem tednu leta, 27. decembra je sneg pobelil tudi Obalo. Največ padavin je bilo v Julijcih, najmanj pa na Goričkem.

Povprečje trajanja sončnega obsevanja je bilo preseženo v osrednji, severni (z izjemo slovenjgraške kotline) in severovzhodni Sloveniji; najbolj na Celjskem (za tri četrtine, sonce je sijalo 76 ur), na ljubljanskem območju (za dobri dve tretjini, sončnih je bilo 60 ur), v Prekmurju (za 55 %) in na Mariborskem za 39 %. Na Obali je bilo trajanje sončnega obsevanja izenačeno z dolgoletnim povprečjem (87 ur sončnega vremena). Najbolj so za dolgoletnim povprečjem zaostajali v Novem mestu (43 ur) in v Postojni (58 ur), kjer je sonce sijalo slabe tri četrtine dolgoletnega povprečja. 88 % običajnega sončnega vremena je bilo v Zgornjesavski dolini in slovenjgraški kotlini, 90 % na Goriškem in 96 % na Kredarici.

December 2005 je bil s snegom radodaren, predvsem kar glede debeline snežne odeje. V Ljubljani je bilo zabeleženih 24 dni s snežno odejo, namerili so kar 40 cm snega, le decembra 1964 je bilo več snega, in sicer 42 cm; 40 cm so zabeležili tudi v letu 1967. V Ratečah decembrska višina snega prav tako spada med najvišje; namerili so 107 cm, le leta 1981 je bilo snega več (118 cm), povprečno število dni s snegom pa je bilo preseženo, saj je sneg tla pokrival ves mesec. V Murski Soboti je bil izenačen rekord, namerili so 46 cm, kolikor ga je bilo tudi v letu 1969; zabeležili so deset dni s snežno odejo in tako dosegli dolgoletno povprečje. V Mariboru so namerili 45 cm snega; ista višina je bila dosežena tudi leta 1993, le v letu 1994 je bila snežna odeja debelejša, 50 cm. V Celju spada december 2005 prav tako med najbolj zasnežene;

		jan.	febr.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	avg.	sept.	okt.	nov.	dec.
Kredarica	2005	-22,2	-25,7	-25,8	-12,7	-8,2	-7,6	-1,4	-3,8	-6,2	-6,4	-18,6	-19,0
Rateče	2005	-19,4	-18,0	-24,3	-5,2	-1,8	0,8	5,4	2,3	2,0	-3,3	-13,1	-17,9
Bilje	2005	-8,3	-8,7	-11,5	-1,0	3,2	4,0	10,0	7,3	8,4	0,9	-6,1	-8,1
Ljubljana	2005	-11,0	-12,4	-14,1	-0,6	2,9	5,3	10,4	9,4	9,8	1,4	-5,2	-10,9
Novo mesto	2005	-16,2	-16,5	-17,2	-1,9	1,4	5,2	11,2	7,4	8,6	-0,4	-6,6	-10,6
Maribor	2005	-13,5	-16,0	-14,8	0,1	2,4	6,5	9,8	7,9	8,4	-0,3	-5,5	-12,0
Slovenj Gradec	2005	-18,6	-19,7	-23,1	-4,4	-0,7	1,4	7,3	4,3	6,0	-2,0	-8,0	-19,0
Murska Sobota	2005	-14,1	-24,1	-20,5	-2,4	1,1	5,0	8,6	5,6	6,7	-3,3	-6,0	-20,1
Letališče Portorož	2005	-8,6	-3,2	-3,6	1,1	5,6	9,5	9,7	11,4	8,1	5,7	-3,0	-5,5

Preglednica 3. Najnižja temperatura zraka v °C v letu 2005
Table 3. Minimum air temperature in °C in 2005

s 36 cm se uvršča na tretje mesto. Na Kredarici so 29. decembra namerili 245 cm snega. dvakrat opazno odebelila.

K meteorološki **zimi** prištevamo mesece december, januar in februar. Povprečna temperatura je nekoliko preseгла dolgoletno povprečje na Obali, v Ljubljanski kotlini in na Goričkem. Drugod po državi dolgoletno povprečje ni bilo doseženo, odkloni so bili večinoma še v mejah običajne spremenljivosti. Jutra so bila večinoma nekoliko hladnejša od dolgoletnega povprečja, vendar odklon od povprečja nikjer ni bil pomembno velik. Tudi odklon povprečne najvišje dnevne temperature je bil povsod po državi manjši od ± 1 °C, torej povsem v mejah običajne spremenljivosti.

Padavin je bilo povsod po državi manj kakor običajno, izjema je le meteorološka postaja Nova vas na Blokah, kjer je padlo 277 mm, kar je 4 % več od dolgoletnega povprečja. Nad 600 mm padavin so namerili na Voglu (629 mm), Kneških ravnah (640 mm) in v vasi Žaga (647 mm), vendar to ni niti polovica običajnih zimskih padavin na teh merilnih postajah. Še najbolj so se dolgoletnemu povprečju približali na Kočevskem, delu Dolenjske in v Beli krajini. V primerjavi z dolgoletnim povprečjem je padavin najbolj primanjkovalo na Trnovski planoti in delu Posočja, kjer ni padla niti polovica običajnih zimskih padavin.

Dolgoletno povprečje števila dni s snežno odejo je bilo preseženo le v Ratečah, drugod je snežna odeja ležala manj dni kakor običajno. Snežna odeja na Kredarici je bila vso zimo pod povprečno debelino, snežna odeja se je le

Sončnega vremena je bilo nekoliko manj kakor običajno le na Koroškem (sonce je sijalo 247 ur, kar je 98 % dolgoletnega povprečja) in v Zgornjesavski dolini (254 ur sončnega vremena oz. 99 % dolgoletnega povprečja). Drugod po državi je bilo dolgoletno povprečje preseženo, najbolj v Ljubljanski kotlini (sonce je sijalo 296 ur, kar je 74 % več od dolgoletnega povprečja) in v Celju z okolico (s 316 urami sončnega vremena so dolgoletno povprečje presegli za 78 %). Ljubljana in Celje sta bili tudi edini meteorološki postaji, ki sta po trajanju sončnega obsevanja pomembno odstopali od dolgoletnega povprečja.

K meteorološki **pomladi** prištevamo mesece marec, april in maj. Povprečna temperatura zraka je bila z izjemo območja Kočevja povsod po državi nad dolgoletnim povprečjem. V pretežnem delu države je bil temperaturni odklon manjši od ene °C, le v Julijcih je nekoliko presegel eno °C. K nadpovprečno topli pomladi so več prispevali topli popoldnevi kakor jutra, ki so bila z izjemo Kredarice temperaturno zelo blizu dolgoletnemu povprečju. Povprečna najnižja dnevna temperatura je nepomembno odstopala od dolgoletnega povprečja, le na Kredarici je odklon dosegel 1,3 °C. Odklon povprečne najvišje dnevne temperature je bil povsod po državi pozitiven, ponekod je presegel eno °C, največji pa je bil v Ratečah, kjer se je približal dvema °C.

Dnevi na začetku pomladi so bili mrzli, pozneje pa je bilo več razmeroma toplih kakor hladnih večdnevni obdobja.

		jan.	febr.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	avg.	sept.	okt.	nov.	dec.
Kredarica	2005	30	62	54	152	80	174	241	261	236	197	148	117
	1961–90	104	98	124	152	169	213	202	228	197	187	199	120
Rateče	2005	9	28	35	169	83	80	220	169	117	108	117	103
	1961–90	85	78	99	135	144	149	149	158	156	136	175	99
Bilje	2005	17	11	79	149	64	54	103	207	187	60	150	126
	1961–90	106	93	103	116	109	140	107	131	140	143	150	118
Ljubljana	2005	3	44	46	119	97	84	142	264	294	54	159	96
	1961–90	81	80	98	109	121	155	122	144	130	115	135	101
Novo mesto	2005	25	61	45	122	125	106	140	273	143	74	156	113
	1961–90	51	54	78	93	95	127	120	127	110	98	109	74
Maribor	2005	14	53	39	100	78	89	201	184	127	21	83	75
	1961–90	49	50	68	80	94	119	118	128	98	87	93	60
Slovenj Gradec	2005	8	32	34	157	74	45	256	248	99	79	107	77
	1961–90	51	51	68	90	103	141	141	129	117	101	103	60
Murska Sobota	2005	9	48	31	68	60	84	144	218	76	3	61	66
	1961–90	37	38	49	59	73	98	105	102	76	62	69	45
Letališče Portorož	2005	47	86	51	53	97	40	74	41	65	161	58	123
	1961–90	70	63	76	81	83	95	79	101	112	98	107	81

Preglednica 4. Višina padavin v mm v letu 2005 in povprečje obdobja od 1961 – 1990

Table 4. Precipitation (mm) in the year 2005 and the 1961/90 average

V pomladi 2005 je bila najvišja temperatura zraka 31,7 °C, samo spomladi 1999 se je živo srebro povzpelo višje, izmerili so 32,4 °C. Najnižja izmerjena temperatura pomladi 2005 je bila -14,1 °C; v preteklosti je bilo že kar nekaj pomladi z nižjo temperaturo.

Sončnega vremena je bilo povsod vsaj za desetino več kakor običajno, na jugu in severu države ter v Prekmurju odklon ni dosegel petine običajnega trajanja sončnega obsevanja. Najbolj je bilo dolgoletno povprečje preseženo na območju Celja, kjer je bilo sončnega vremena za tretjino več kakor običajno. Na Goriškem je sonce sijalo dobro četrtno več ur kakor v dolgoletnem povprečju. Največ sončnega vremena je bilo na Obali, kjer je sonce sijalo 693 ur, samo 530 ur je sonce sijalo na Kredarici.

Najmanj padavin je padlo na skrajnem severovzhodu države, v Murski Soboti 160 mm, na Goriškem le 134 mm. Ob morju so namerili 203 mm. Največ padavin je bilo v Posočju, kjer so padavine ponekod presegle celo 500 mm. V primerjavi z dolgoletnim povprečjem je bilo v pretežnem delu države padavin manj kakor običajno, največji primanjkljaj je bil na Kredarici, kjer so komaj presegli tri petine dolgoletnega povprečja. Dolgoletno povprečje je bilo nekoliko preseženo na manjših območjih, ta so: del Notranjske, Bela krajina, Novo mesto, del Koroške in južni del Slovenskih Goric.

Zanimivi so podatki o največji višini snežne odeje na Kredarici. Pomladi 2001 je debelina snežne odeje dosegla rekordnih 7 m, sledili sta dve s snežno odejo skromni

pomladi (leta 2002 s 195 cm in leta 2003 z 240 cm), spomladi 2004 je debelina snežne odeje dosegla 465 cm, kar je ponovno več od dolgoletnega povprečja, spomladi 2005 pa je bila snežna odeja spet dokaj skromna in z 240 cm podobna razmeram spomladi 2003.

Po izjemno vročem poletju 2003 so se temperaturne razmere **poleti** 2004 in 2005 vrnile v običajne okvire. Povprečna temperatura je bila nad dolgoletnim povprečjem povsod po državi, približno na polovici ozemlja je bil odklon tudi statistično pomemben, na primer na Dolenjskem, v Beli krajini, delu Štajerske, osrednji Sloveniji, delu Notranjske, na Goriškem in v Zgornjesavski dolini. Povprečje je presegala tudi povprečna jutranja temperatura, ponekod je bil odklon statistično pomemben. Manjši so bili presežki povprečne zgodnjepopoldanske temperature, ki v Novem mestu in Beli krajini ni dosegla dolgoletnega povprečja. Čeprav je bila povprečna temperatura nad dolgoletnim povprečjem, nismo beležili rekordno visokih temperatur, število vročih dni je bilo blizu dolgoletnega povprečja. Kakor vsako poletje so tudi tokrat nekatera območja prizadela neurja, ki so povzročala škodo na objektih in pridelku. Precej je bilo hitrih prehodov iz vročega poletnega vremena v hladno in sivo vreme ter obratno.

Največ padavin je padlo v Kamniško-Savinjskih Alpah, najmanj na Obali. V primerjavi z dolgoletnim povprečjem je padavin primanjkovalo na Goriškem in v delu Posočja, ponekod na Notranjskem in Kočevskem. Več kakor polovica države je dolgoletne poletne padavine presegla

		jan.	febr.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	avg.	sept.	okt.	nov.	dec.
Kredarica	2005	8	10	9	13	10	13	17	15	16	10	14	11
	1961-90	10,2	10,1	11,7	14,4	15,0	16,1	14,3	12,9	10,1	9,4	11,3	10,2
Rateče	2005	3	7	5	11	10	8	15	14	8	7	8	11
	1961-90	7,0	7,2	8,8	10,8	12,1	13,4	11,7	10,6	8,8	8,1	9,3	7,6
Bilje	2005	1	3	9	8	7	11	10	14	8	9	9	9
	1961-90	7,6	7,3	8,3	9,4	10,1	10,6	8,1	8,9	8,0	8,3	8,6	7,9
Ljubljana	2005	1	7	7	12	10	9	14	15	12	7	11	11
	1961-90	9,0	8,3	9,1	10,8	11,6	12,2	9,8	9,5	8,2	8,4	9,4	8,6
Novo mesto	2005	5	12	8	9	10	7	12	15	10	9	9	15
	1961-90	7,5	7,7	9,1	10,1	10,8	11,7	9,2	9,2	8,0	7,7	9,4	8,9
Maribor	2005	4	7	8	9	10	9	15	15	11	2	10	8
	1961-90	6,8	7,0	7,8	9,1	10,0	10,2	10,2	9,6	7,3	6,9	8,4	7,1
Slovenj Gradec	2005	2	8	6	11	7	7	16	16	8	4	10	11
	1961-90	6,9	6,6	7,6	10,2	11,1	12,1	10,1	9,9	7,7	7,2	8,4	6,7
Murska Sobota	2005	3	5	5	9	8	8	13	13	7	1	9	8
	1961-90	6,2	5,9	7,0	7,8	9,4	10,6	9,6	9,1	7,5	6,4	7,6	6,5
Letališče Portorož	2005	5	9	5	12	10	3	3	6	7	11	6	10
	1961-90	7,6	7,2	7,9	7,9	9,1	8,1	6,0	6,8	7,3	7,5	8,4	7,4

Preglednica 5. Število dni z vsaj 1 mm padavin v letu 2005 in povprečje obdobja od 1961 - 1990

Table 5. Number of days with precipitation at least 1 mm in 2005 and the 1961/90 average

za več kot petino; v pretežnem delu Prekmurja, v Kamniško-Savinjskih Alpah z okolico ter na Celjskem je bilo dolgoletno povprečje preseženo za več kakor dve petini. V Novem mestu je padlo 519 mm, le poleti 1986 je bilo več dežja (545 mm).

Sončnega vremena je bilo nekaj več kakor običajno samo na Goriškem, Krasu in Obali, drugod manj kakor običajno; ponekod so za dolgoletnim povprečjem zaostajali celo za malo več kakor desetino; taka območja so bila na Koroškem, Dolenjskem, v Beli krajini, delu Štajerske in ponekod v Julijcih. V Novem mestu je sonce sijalo 644 ur in le v poletjih 1975 in 1972 je bilo manj sončnega vremena.

Odklon povprečne jesenske temperature od dolgoletnega povprečja je bil z izjemo Trnovske planote pozitiven in v mejah običajne spremenljivosti. Povprečna jutranja temperatura je bila povsod po državi nad dolgoletnim povprečjem, ki ga je presegala za pol do dve °C. Odklon je bil statistično pomemben v Ljubljanski kotlini, na Štajerskem, Goriškem, Dolenjskem in v Beli krajini. Odklon povprečne zgodnje popoldanske temperature je bil manjši in v mejah običajne spremenljivosti.

Najmanj padavin je bilo v Prekmurju, v Murski Soboti so zabeležili le 140 mm; največ jih je bilo v Julijcih, na Kredarici so namerili 582 mm. V primerjavi z dolgoletnim povprečjem je padavin najbolj primanjkovalo na severozahodu in severovzhodu države, kjer je bilo od polovice do tri četrtine običajnih padavin. Za več kakor četrtino je bilo dolgoletno povprečje preseženo v

Ljubljanski kotlini. V Zgornjesavski dolini jeseni še ni bilo toliko snega kakor jeseni 2005. S 152 cm so največjo višino snežne odeje zabeležili tudi na Voglu. V Ljubljani je bila izenačena višina iz leta 1966.

Sončnega vremena je bilo z izjemo Celja manj kakor običajno. V primerjavi z dolgoletnim povprečjem je sonca najbolj primanjkovalo v novomeški regiji in Beli krajini. V Novem mestu je sonce sijalo 286 ur, kar je dobre tri četrtine običajnega sončnega obsevanja. Najbližje običajnim razmeram so bili v Julijcih, na Goriškem in Trnovski planoti ter na Štajerskem in v Prekmurju.

Sklepne misli

V zadnjem desetletju in pol so se na vseh postajah kopičila izjemno topla leta, v letu 2005 so se temperaturne razmere vrnila v običajne okvire, čeprav razmerje med nad in pod povprečno toplimi meseci še vedno na strani slednjih. Kot izrazito hladen je izstopal le februar, v visokogorju pa tudi december. Med nadpovprečno toplimi meseci izstopata maj in junij. Čeprav je bilo leto 2005 globalno med najtoplejšimi doslej, se je za naše območje nazorno pokazalo, da ogrevanje ozračja ni povsod enakomerno. Slovenija je podnebno raznolika in odkloni nimajo vedno povsod enakega predznaka, še manj pa so enako izraziti. Temperaturno smo opazili pogoste spremembe iz izrazito hladnega v izrazito toplo vreme in obratno. Tudi obilna in razmeroma zgodnja snežna odeja konec novembra kaže velike odklone.

		jan.	febr.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	avg.	sept.	okt.	nov.	dec.
Kredarica	2005	132	102	165	144	220	181	174	114	126	161	107	103
	1961–90	133	117	136	130	159	164	194	171	159	149	107	107
Rateče	2005	88	100	179	159	229	214	219	154	152	145	81	51
	1961–90	87	114	147	157	181	191	233	224	196	142	95	57
Bilje	2005	120	144	162	197	278	277	288	207	190	128	105	89
	1961–90	102	123	145	155	200	214	262	249	190	157	113	101
Ljubljana	2005	133	102	164	187	270	261	251	169	157	108	33	60
	1961–90	46	85	127	162	209	221	260	230	163	115	56	37
Novo mesto	2005	123	86	160	190	241	257	239	149	153	110	23	43
	1961–90	69	91	133	163	213	222	268	236	177	130	70	60
Maribor	2005	122	88	165	199	251	252	231	162	190	145	51	85
	1961–90	70	90	133	159	206	213	249	224	174	140	79	61
Slovenj Gradec	2005	102	83	171	183	242	223	220	152	160	110	60	60
	1961–90	79	104	142	161	205	208	244	218	167	143	83	69
Murska Sobota	2005	102	87	176	197	255	251	234	185	166	151	42	80
	1961–90	58	86	136	172	220	225	261	237	177	135	72	51
Letališče Portorož	2005	100	66	170	171	272	297	364	335	231	109	111	119
	1961–90	101	125	170	199	263	275	315	292	236	201	114	94

Preglednica 6. Trajanje sončnega obsevanja v urah v letu 2005 in povprečje obdobja od 1961–1990
Table 6. Bright sunshine duration (hours) in 2005 and the 1961/90 average

Še bolj kakor pri nas se je po svetu pokazalo, da lahko pričakujemo izjemne vremenske in podnebne dogodke, ki bodo po pričakovanjih zaradi globalnega segrevanja ozračja v prihodnje še pogostejši. Izjemni vremenski dogodki se lahko pojavijo povsod po Sloveniji, večinoma so lokalno omejeni, a so zato na območju, ki ga prizadenejo, zelo močni. Glavnina naših prizadevanj za prilagajanje na podnebne spremembe bo v prihodnje morala biti usmerjena na izredne dogodke, ki vsako leto lokalno tudi pri nas povzročijo veliko škodo. Večja kakor temperaturna spremenljivost in razlike je spremenljivost padavin, tako količinsko kakor tudi prostorsko. Avgust je bil izrazito moker, januar pa suh, na srečo zelo dolgotrajnega in izrazitega sušnega obdobja v letu 2005 ni bilo. Največ škode seveda povzročijo močni nalivi in hudourniške poplave kot njihova posledica, tudi v letu 2005 smo imeli take primere. Podnebje in vreme kot njegova vsakodnevna pojavna oblika sta bila že od nekdaj pestra, polna nenadnih zasukov in odklonov, in pričakovati je, da bosta v prihodnje še bolj, sodoben način življenja pa naše ranljivosti na izjemne dogodke ne zmanjšuje, prej nasprotno. Prizadevanja za vzdržnostni razvoj postavljajo v ospredje dobro prilagojenost na podnebne razmere, podnebje kot naravni vir pa na mesto, ki mu pripada.

Viri in literatura

1. Mesečni bilten Agencije RS za okolje, letnik XII, številke 1 do 12.
2. Meteorološki arhiv Agencije RS za okolje, Urad za meteorologijo.